

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Brevissima Ad Perfectionem Via, hoc est De
Perenni Divinæ Voluntatis Intentione, Executione,
Apprehensione**

Družbicki, Kaspar

Coloniae, 1723

Caput. XV. Consideratio ad cognitionem, amorem, exercitationem Divinæ
Voluntatis mentem permovens, & prædictorum summam magnâ parte
complectens.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55395](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55395)

tum præcedentis capitis praxium, tum hæc expositorum affectum explicabo, quo in promptu sit, mentem ad hujus exercitii saluberrimi usum identidem excitare, atque prædictorum memoriam refricare.

CAPUT. XV.

Consideratio ad cognitionem, amorem, exercitationem Divinae Voluntatis mentem permovens, Et prædictorum summam magnâ parte completens.

87. **L**ongior hæc (ut patebit) erit Meditatio, in quibusdam etiam punctis difficilior; cogit enim sic rei necessitas, magnitudo, obscuritas. Erit tamen fecunda & practica, neque gustu privabit, abundat confictionibus intellectus, profuturisque conclusionibus: Meditantis erit, Voluntatem etiam ad id quod probabit impellere, aut impelli a Deo flagitare. Ne longitudo fastidiosa sit, octo in dies ferme distribui poterit Meditatio, idque hoc ordine quo & scribetur.

1. De Voluntate Dei secundum se.

2. De Voluntate Dei quo ad Deum; non quòd ista re distinguantur, sed quia consideratione nostrâ distinguentur.

3. De Voluntate Dei quoad Christum Dominum.

4. De Voluntate Dei quoad nos, seu quid sit in nobis?

5. De

5. De Voluntate Dei, quid exigat à nobis?

6. De Substantiâ Intentionis & Executionis Divinæ voluntatem, deque proprietatibus ejus Intentionis.

7. De excellentia, perfectione, effectis hujus exercitii.

8. De modis reddendi hoc studium familiare, deque affectibus, quibus hæc exercitatio peragenda sit. Priores quinque partes tradam fufius; in reliquis remittam me fermè ad jam supra dicta; ut quid enim repetam? Ad rem jam accedo.

CONSIDERA I. *Quid sit Voluntas DEI secundum se?*

I. DEI Voluntas in se, & secundum 88.
se spectata, est ipsemet omnino Deus: quidquid enim in Deo est, Deus est: consideratur & concipitur, ut aliquid allud à Deo; vel propter opera quæ facit extra Deum: vel propter expositiones sui modosque, quibus se explicat ad notitiam nostram, quos constat non esse Deum: vel propter similitudinem nostræ voluntatis, quæ aliud est ab animâ, & in quâ aliud est potentia, aliud actus; nos autem divina creatorem instar percipimus, cum tamen in Deo volendi vis sit, potentia non sit, vis autem semper actualis, semper in actu, eoque uno, nec à DEO distincto; se enim ipso DEUS vult, quidquid vult:

Ex quo ego *primò* magnam quandam, & miram mihi de hujus voluntatis naturâ opinionem formabo : ut quæ imperceptibilis incomprehensibilisque sit, planè sicut & ipse Deus, cum quo illa unum est. 2. Conabor etiam corrigere usum meum cogitandi de voluntate Dei, & eam non ut quid diversum à Deo, sed ut Deum ipsum concipere contendam. 3. Denique Orabo hanc ipsam Sanctissimam Voluntatem Dei, ut ipsa cogitationes meas de se corrigat, meque dignè de se cogitare faciat.

89. II. Quemadmodum velle, est actus appetitus rationalis in bonum tendentis. Ita voluntas Dei nil est aliud, quàm actus appetitus Divini, ex summâ ratione, Sapientiâque procedens, in bonumque tendens. Bona enim volumus, & malum ut tale, nemo vult : Sed objectum voluntatis est bonum tantum : quia ergo Deus quidquid vult seipso vult, sequitur quod Deus seipso in Deum tendat, & ipse sit appetitus boni, sitque ejus naturâ bonum appetere, & denique quod sit actus bonum appetens. Cùm verò talis sit actus, quale ejus objectum, talisque sit appetitus, quale id quod appetit : sequitur etiam Deum bonum esse actum, bonumque appetitum, siquidem bonum appetit, quod si appetat summum bonum, sequitur etiam esse ipsum summum bonum.

Ex his autem discam, quanta & quàm bona res sit Bonum appetere, per hoc enim redditur bonus appetens : Certe hoc tanti facit Deus, ut per seipsum, seu seipso bonum appetat

& appetat, & velit, ipseque sit *Voluntas boni*.
Hinc proponam avertere mentem meam vo-
luntatemque semper à malo, bono autem
illam applicare. Hinc etiam discam, Vo-
luntatem Dei bonam esse, siquidem bonum
appetit; & vult; & quidem tam bonum ef-
se, quàm bonum est id quod appetit. Hoc
autem quale sit, jam videbo.

III. Deus non tantùm vult bonum, nec 90.
tantùm vult illud semetipso, ita ut suum
velle sit ille ipse; sed etiam vult summum
bonum, quo scilicet, nullum honestius, sin-
cerius, majus, perfectius; hoc est, vult se-
metipsum? Nullum enim aliud summum bo-
num est, præter ipsum Deum, & nullo alio
potest gaudere, aut agere, aut egere, nisi
summo, cum sit summus, & in appetendo
Sapientissimus; non sapienter autem appe-
teret, si minus bonum, quàm ipse sit, appe-
teret; quin minore bono, quàm ipse sit
habito, nunquam appetitum suum expleret;
quippe majoris boni capax esset, & non ha-
beret, ideòque miser esset. Pro quo, No-
ta; quòd si Deus nonnisi summum bonum
vult, sequitur, quòd quando vult, ut ego
silentium v. g. servem, aliudve quid simile,
in oculis meis vile & leve faciam, tunc etiam
Deus summum bonum velit. Nunquid ergo
servari silentium à me, summum Dei bonum
est? Est omninò ex parte motivi Divini.
Deus enim omnia quæ vult, propter se vult,
& non tam alia, quàm seipsum in aliis attendit
& vult: proinde quando meum silentium vult,
G 2 seipsum

seipsum in meo silentio vult, ipse autem sibi summum bonum est. Vide ergo ô anima, quantum bonum silentium tuum est, quod Deus à te vult: summum bonum Dei in eo est: & ergo tam impius in Deum, ut illi denegem? ô quo affectu, quâ curâ, quâ diligentia, hæc minuta quamvis facienda essent, si oculi quibus hæc videantur, essent!

Atque ita hinc colligam. **1.** Hæc omnia unum & idem esse in præsentia, Deum qui vult, voluntatem quâ vult. Bonum quod vult; hæcque omnia summa & perfectissima esse. **2.** Colligam quòd quando Deus vult summum bonum, vult seipsum, & suam voluntatem. **3.** Colligam. Quod quando Dei voluntas vult summum bonum, vult ipsam Deum, & vult semetipsam. Et consequenter. Colligam **4.** Voluntatem Dei multis de causis dici Dei voluntatem. **1.** Quia in Deo est. **2.** Quia Deus est. **3.** Quia Deus per illam vult, quidquid vult. **4.** Quia Deus per illam non aliud sed seipsum vult. **5.** Quia Deus per illam vult & habet illam ipsam, ideòque ejus est, quia illam vult, & habet illam, per ipsam voluntatem: Voluntas enim Dei est sui ipsius volitio. **6.** Denique Colligam Voluntatem Dei esse summum bonum: Est enim Deus qui est summum bonum: quàm ego beatus, si voluntate Dei potiar? quantore illam æstimare, amare, appetere, quærere, ambire, venerari debeo? quantum meum bonum hanc voluntatem nosse, gustare, exequi!

IV. Deus nunquam sine suâ voluntate 95.
est. Etenim vita in voluntate ejus, semper-
que vult aliquid, quia semper est quod ve-
lit, nempe ille ipse; neque vult alteri nisi
sibi, & ita vult semper, semetipsum sibi;
neque verò otiosè, & steriliter vult, sed
efficaciter; quare sicut perpetuo se sibi vult,
perpetuò se sibi dat, & cum sit summum bo-
num, summum bonum sibi dat; semper er-
go gaudet, potitur, fruitur summo bono,
estque semper beatus; & cum hoc à volun-
tate habeat, summi æstimat hanc suam vo-
luntatem, semper illam implet, & per il-
lam seipso tanquam summo bono fruitur.
Fruitio enim & gaudium est actus voluntatis
circa bonum præsens; atque ita Deus suâ
voluntate vult sibi, summum bonum, con-
fert, fruitur,

Ex quo Colligam immensam quandam
hujus voluntatis bonitatem. 1. Quia cum
amet, & velit summum bonum, summè bo-
na ipsa est; talis enim actus est, quale ob-
jectum ejus. 2. Quia Deo est, causa &
origo summi boni per illam enim Deus dat
sibi summum bonum, cum, ut dixi effica-
citer illud sibi velit, & Dei velle sit posse,
sit facere. 3. Quia facit DEUM bea-
tum. 4. Quia est ipsa fruitio summi
boni, atque beatitudo Dei. Ultra inde col-
ligam, quantum sit bonum, hanc Dei vo-
luntatem efficaciter exequi; ecce enim,
quia DEUS illam exequitur, summum bo-
num habet, & beatitudinem: Si ergo
etiam ego illam exequerem beatus summo

bono essem. Quocirca illam exequi semper efficaciter proponam.

96. V. Deus est actus purus. Semper ergo agit. Actus enim est id, quo aliquid fit, seu, quo aliquid actu est. Semper ergo Deus voluntatem suam (etsi semper existentem) agit. Estque in Deo actus voluntatis semper. Semper ergo Deus vult, & quia nil aliud vult, quàm bonum, id est, seipsum, quem tamen semper habet: ideo Deus semper habet bonum, quod vult, & tamen semper vult id quod habet; ex eo, quia semper bonum quod vult, habet, beatus est: quia verò semper vult quod habet, summum esse bonum quod vult, ostendit, ut pote, quod nunquam fastidiatur, quod nunquam satis appeti possit, circa quod recte voluntas semper occupetur, & quod summæ Voluntatis capacitatem, sufficienter semper adæquatè occupet: tale denique quo ille contentus sit, & quod habere semper velit.

Ex quo ego Colligam. 1. Quod si Deus semper suam agit voluntatem, & ego nunquam debeam à Divinâ voluntate agendâ cessare, præsertim cum Deus illam agat semper perfectissimè, ego autem cum tot imperfectionibus, ut meritò debeam semper in eâ perficiendâ occupari. 2. Quod si Deus habet hoc totum quod vult: ego quoque si DEI voluntatem fecero, totum habebō, quod voluero. 3. Denique colligam, quòd si Deus hoc vult, quod jam habet, cupiam & ego nunquam Dei voluntate fatigari, sed semper illam cupiam facere; nec mihi molestum.

molestum, leve, turpe, parvum erit facere, quibus Deus non eget, sed satis erit mihi Dei voluntatem, ut ea sint, fecisse: sicut Deus etsi habet quod vult, vult tamen quod habet, quia illum delectat velle: ita ego etsi scio nil prodesse Deo opera mea, volo tamen illa facere, tantum quia illa vult Deus, & quia hoc illi placet.

VI. Deus quidquid est in Creaturis perfectionis, totum habet in se modo perfectissimo, seclusis imperfectionibus; unde etiam hoc, quod in Creaturis Voluntas est & velle, habet Deus in se modo perfectissimo. Volitio creata, seu actus volendi, est actualis appetitio, tendentia, propensio in bonum. In DEO ergo, vel potius Deus ipse, est etiam vis & actus tendens in bonum, illudque appetens, & hic dicitur Dei voluntas. Quare eatenus Deus dicitur Voluntas Dei, quatenus scilicet est actus tendens in bonum, & appetens illud. Hic actus vel hæc tendentia in bonum, quatenus se in se continet, & quamdiu intra se est, vocatur Essentialis Dei voluntas; estque necessarius actus; necessariò enim Deus tendit in bonum, cum & tendentia ista sit Deus, & bonum illud non sit aliud, quam Deus. Hæc ipsa tendentia in bonum quatenus incipit se derivare & manifestare ad extra in Creaturis, vel eas creando & condendo, vel cum ipsis operando easque in suis operationibus, ut & ipsæ quoque rectè in bonum tendant dirigendo, est vocaturque Dei voluntas ad extra; & est actus liber, non

enim necessariò erumpit foras modis prædictis: Sed liberè, & quia ita placet illi: Et condendo quidem creaturas prodit se illo dictamine practico, cui vel ipsum Nihil obedit, *Fiat*. Operando autem vel cooperando, & còoperationes dirigendo creatas, prodit se illo dictamine etiam practico, cui omnis creatura existens obedire tenetur, irrationalis quidem necessario, rationalis liberè, scilicet. *Hoc fac*.

98. Et loquendo de Creaturis rationabilibus, istud dictamen practicum, operationes dirigens dupliciter Deus ad extra prodit. 1. Intus purè. Homini v. g. ad cor solus soli loquendo, Voluntatemque suam ostendendo, & quid boni appetat declarando, idque tam clare, ut homo nullo modo dubitet Deum esse qui sibi loquatur, Voluntatemque suam declaret; quippe qui intus experiatur & gustet, & videat, non alium præter Deum esse, qui hoc velit, & se hoc velle, sibi ostendat. Atque hoc fit vel intellectum hominis illustrando, & dicitur Inspiratio, Illuminatio: vel voluntatem creatam pelliciendo, gustumque ejus quod Deus velit (imò & aliquando illum ipsum quem Deus dere volitâ habet) propinando, & est Motio. Quoquo autem modo fiat, sive per lumen, sive per gustum (ordinarie fit per utrumque) exinde Voluntas Dei Interna dicitur; intus enim se & quasi clam, & furtim absque arbitris insinuat: ita ut possit homo dicere, se venas susurri ejus audiisse aure suâ.

2. Prodit Deus voluntatem suam in il- 99.
lo dictamine (*Hoc fac*) foris per signa aliqua
externa, ut per vocalia imperia, per leges
scriptas, a seipso, vel per Superiores, quos-
cunque legitimos, legitime latis, per con-
suetudines, per rationis lumen, per cursum
naturæ. Et hæc dicitur Voluntas Dei ex-
terna. Quia scilicet per externa signa se de-
clarat, multis nota, communia. Primæ vo-
luntatis finis est, Deus nudè, ejus enim
est Deo bene velle, Deum beare, Deum
velle, Deum esse. Secundæ & Tertix Vo-
luntatis est etiam finis Deus ultimate, sed
non nudè, verùm per medias creaturas, ad
quas Deus à se prodit propter se, & iterum
ab illis redit ad se, illas deducendo ad se,
sed tamen diverso modo. Nam secundâ vo-
luntate prodit suaviter, occultè, sine signis
& strepitu, suum gustum de rebus dans crea-
turæ, & sic eam sui suavitate, & perfectio-
ne delinit, perficit, à creaturis aliis abstra-
hit, in se rapit. Et tertiâ Voluntate, sen-
sibiliter manifeste agit, proditque se, osten-
dit legem, scripturam, usum, regulam, ra-
tionem, conscientiam appetit, opus exigit,
ut juxta hæc fiat, ne ab his aberretur.

Ex his porrò ego discam; tripliciter 100.
Deum Deique voluntatem attendere in meis
operibus, & in meipso. 1. Enim cona-
bor, ut omnia hæc quæ Deus fieri vult,
mandat, consulit, ostendit, faciam, propter
hoc solum, quia Deus vult, & hoc ex præ-
scripto Voluntatis externæ. 2. Conabor face-
re omnia quæ Deus vult, non tantùm quia

ita in legibus præcipit, sed magis quia hoc delectat Deum, quando ita fit, & quia Deus gustum habet in hoc quod ista fiant, ut ergo Deus gustum hunc habeat vel quia illum habet, vel ut illum gustum ego experiar, faciam, nec ultra quidquam intendam. 3. Nec attendam legem, nec gustum experiri cupiam, aut excitare, sed conabor omnia facere quia Deus est, abstrahendo ab hoc quid sit? ubi sit? sed hoc solum in operibus meis attendere volo (*Facio ut Deus sit, quia est.*) Brevius; Conformabo me, vel externæ quam mihi Deus præscribit, regulæ; vel interno de re gustu, & saporis, vel ipsi pure DEO, nihil admiscendo in quopiam gradu mei Incelli, commodi, spei,

101. Ex his etiam discam ita soli Divino bono inhærerere, & placito, ut tamen etiam externâ bona amen (sicut & voluntas Dei, ita est circa bona Dei, ut sit etiam circa nostra) sed nonnisi juxta Dei solius solam nudamque voluntatem, & ita pro regulâ voluntatis meæ, omnisque operationis meæ assumam mihi Dei voluntatem, aliquo modo ex illis tribus spectatam, modo explicatis.

Ex his denique discam: Inspirationes & motus interiores procurare, observare, & exequi. Similiter discam, leges, regulas, consuetudines communes aut privatas cognoscere, amare, exequi diligentissime, etiam minutissimas. Siquidem eadem in re, & in Substantiâ voluntas Dei est quæ dicit: *Non occides: & quæ non otiose loqueris: ob-*jectum diversum, at voluntas DE I eadem.

S. Hiero-

S. Hieronymus in Epist. Jacobi ad vers. 10.
Quicumq; autem totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus: sic habet: Quare, non debemus aliqua precepta ejus, quasi vilia munuscula & parva contemnere, sed imperantis in omnibus majestatem aspicere. Nullam quippe mandatum DEI contemptibile nobis videri potest, si ejus semper cogitemus authorem.

Discam similiter, & ordinem universi: 102.

naturas rerum, earundem proprietates, omnes eventus, tanquam Dei voluntatem amabo, tanquam signa & expressiones divinæ voluntatis recognoscam & acceptabo; contentusque ero omnibus evenientibus, exequarque si quæ erant exequenda. Hinc non erit mihi molestum, quod pluvia, aut æstus sit, quod ignis urat, quod spinæ pungant, quod aqua frige-
faciat, quod ventus flet, quod nox diei succedat, quod moriatur quis aut infirmetur, quod persecutiones boni patiantur, quod hoc vel iste, vel ille faciat, quod mihi hoc vel illud accidat, non accidat, &c. Sed in his omnibus geram me illo modo, quo de se testatur David. Psal. 30, 10. *Obrantui, & non aperui os meum, quoniam tu (Domine DEUS. Tu ò adoranda Voluntas Dei mei hac omnia) fecisti, quoniam tu in istis tibi complaces, quoniam hac tibi sapiunt in hisq; tu delectaris sapientissime, & suavissime, & occultissime, & felicissime: & deniq; quoniam tu es, qui es, & hoc quod es. Gaudéo quod hac tua Sanctissima Voluntas, fiat supplic ut fiat hac tua Sanctissima Voluntas, sicut in celo, sicut in teipso, ita & in terra, & in nobis, & per nos.* CON-

CONSIDERA II. *Quid sit Vo-*
luntas Dei, & qualis quoad
DEUM.

103. I. Voluntas Dei est in Deo id, quo sibi Deus optimus est. Deus enim per hoc sibi optimus est, quia in nullâ re sibi deesse vult, neque deest, sed omnia bona sibi vult, omniaque sibi confert, omnia sibi conservat, omnia bona sibi est: hoc autem habet Deus à sua Voluntate, quâ tantum sibi boni vult DEUS, quantum boni esse potest, tantumque boni sibi dat, quantum capere potest in omni genere. Bona est Sapientia, dat illam cum summâ propensione, & alacritate atque gaudio Dei voluntas Deo, & dat tantam, quantam Deus capere potest. Bona est Bonitas, dat bonitatem cum summâ item alacritate & Voluptate Deo, tantam, quantam Deus capax est. Bona est pulchritudo, suavitas, majestas, dignitas, gloria, misericordia, justitia, perfectionis omnis plenitudo, tantam dat voluntas Dei Deo, quantum capere Deus potest, &c. Ex his ego vel unum hoc colligam, nihil esse melius, quam cum hac Dei voluntate familiaritatem contrahere, per hanc enim fiet, ut omnibus illis divinis bonis tantum ditescam, quantum mea parvitas capere poterit.

104. II. Ut luculentius capiatur, quomodo hæc DEI voluntas habeat quoad DEUM, sciri debet, duas illam habere in DEO singulares

gulares prærogativas, atque functiones. *Pri-*
ma est, Quòd sit vinculum Dei, & vinculum
quidem omninò indissolubile, vinculum Deo
necessarium, & quod in Deo est necessariò,
etsi non sine summâ Dei voluptate; adeò ut
Deus illud nec effugere possit, nec solvere,
imò neque ejus solutionem velle (siquidem de-
beret velle per voluntatem, Voluntas autem,
non potest seipsam nolle, aliàs id quod vult,
nollet) Ligat autem Deum voluntas & vincit
in semetipso, ita ut per hoc vinculum Deus
sit sibi hoc quod est, videlicet DEUS, hic
DEUS, unus, idem. Quia enim illum
ineffabilis illa Communicabilitas & Com-
municatio videbatur quasi velle partiri à se-
metipso, & in plures personàs dividere ac
multiplicare, ne id fieret, voluntas perso-
nas quasi vinxit, & duo Supposita unum
fecit in natura; neque tamen duo Suppo-
sita sustulit, aut confudit, sed potius di-
stincta reliquit atque etiam seipsam ut quid
tertium adjecit, adjiciendo nexuit, & mul-
ticiplicitatem Deorum impedivit; & ex tri-
bus unum in natura confluxit, triaque ni-
hilominus Supposita sed vincta, sed unita,
sed identificata in natura reliquit. Dum
enim se Pater Filio communicat, se quasi
à se separat, seque sibi opponit, sed volun-
tas illum sibimet apponit, quando se utri-
que communem inter serit, & utrumque
conjungit, ita ut illis duobus se velut quid
tertium addat, & duo Supposita, uniendo
tria faciat, omniaque tria supposita, unum
in natura reddat. Mira equidem; &
nec

nec investigabilis, nec comprehensibilis duorum in unitatem & identitatem, per tertium ab utroque distincti, additionem còagmentatio: quis enim capiat? ut ex duobus unum idemque facias tertium superaddere distinctum ab utroque, commune tamen utrique, & idem cum utroque, quod & illa duo, & se tertium faciat cum illis, & inter se unum ac idem. Verum est, in Creatis etiam, ut duo unum fiant, tertium super addi solere distinctum, at illa unitas non est propriè unitas; est enim aggregatio potius, non verò identificatio, at hinc ita sunt duo Supposita unum in natura per additum tertium, ut omnia & distincta maneant, & tamen sibi in se identificata, sintque & tria, & unum: tria supposita unum in natura. Hoc est mirabile Divinæ voluntatis in Deo vinculum, in quo Pater & Filius communi sibi Spiritu sancto nectuntur, suntque unum & sunt unus: sunt tamen tria Supposita & tres. Unde autem hoc illi Voluntati? ne quære, Voluntas est: hoc satis est, & quis illi potest dicere, cur ita facis? Job. 9, 12.

Ex hoc ego colligam Divinæ voluntatis sicut ejus quæ ad intra est, ita & ejus quæ est ad extra proprium esse, omnia DEO unire, quæ digna Deo sunt, præsertim verò filium. Unde Conabor. 1. Filius Dei per gratiam Christi fieri. 2. Deinde hanc voluntatem Dei studebo semper magni æstimare & diligenter exequi; illique me unire, ut sic & illa me secum Deo uniat.

III. Ex hac primâ Prærogativâ Voluntatis Divinæ confurgit altera, quòd scilicet sit Domina & Regina Dei, eùm enim ita, ut dixi, vinciat, & stringat, consequenter illum in suâ potestate habet, eique dominatur, ita ut nihil faciat Deus sine illâ, sed omnia per illam, & ad ejus nutum Deus verò illi in omnibus ad unguem (ut ita dicam) obedit. Quod tamen nec Deo indignum, nec Divinæ Voluntati indebitum est. Non quidem indignum Deo, perinde sicut nec indignum eo est, ut sibi ipse imperet. Voluntas enim ejus, est ille ipse, & ita dum voluntati obedit, sibi obedit. Non etiam in debitum Voluntati, quia cùm sit Sanctissima, Rectissima, Perfectissima, Supremâ agendi regula, imperandique ratio, debetur illi naturaliter, & omni jure, ut juxta eam quilibet se dirigat. Neque Deus habet in se alitèr, rectiusque agendi principium, suâ ipsius Voluntate; ita ut si Deus suâ voluntate non regeretur, non supersit illi quidquam aliud quo regatur, sed vel nil agere, otiarique, vel contra suam voluntatem, sineque illâ agere deberet: quorum illud puro actui repugnat, & hoc per se absurdum est. Voluntas ergo Dei dominatur Deo, estque ejus Domina, Regina, Imperatrix.

Ex quo discam ego, æstimare hanc voluntatem Dei, meque illi nullatenus subicere gravabor, cui vel ipsum Deum obedire advertam; discam etiam quàm justum sit & me & omnia huic Sanctissimæ Dei voluntati subjici, à cujus subjectione Deus etiam seipsum
non

non exemit. Discam præterea quàm in æstimabilis sit hominum, & mea imprimis malitia, atque nequitia, qui Divinæ huic voluntati nos subtrahere, resistere, illam infringere, eique omnibus modis repugnare audemus. Et quibus infernis expiari potest fatis? tanta Divinæ voluntatis à vilissimo vermiculo, à pulvere & cinere injuria?

106. IV. Sed juvat penitius hunc voluntatis Divinæ in Deum dominatum, deique erga illam, (ut sic loquar) reverentiam inspicere, ut tanto amplius & ejus dignitas, & humana patefcat malignitas. Tantum ergo hæc Voluntas in Deum potest, & tam DEUS illi exactè obedit, ut quidquid illa jusserit, digna, indigna, is ne jota quidem, nec apicem unum ex omnibus ejus jussis negligat. Communicabat se Deus plenissime, sufficientissimeque in seipso tribus personis suis, nec egebat amplius communicari; jussit Voluntas Divina, ut Deus se etiam aliis modis infinitis, communicaret rebus creatis, per esse Corporeum, per esse Spiritus, per esse vivens, sensitivum, rationale, intellectuale, substantiæ, accidentis, per esse Gratiæ, Gloriæ, Sacramentale, unionis hypostaticæ, cum tanta in singulis generum, specierum, individuorum, proprietatum, virtutum, accidentium, circumstantiarum varietate; fecit hæc omnia Deus, & usque nunc facit & faciet.

107. V. DEUS habuit imaginem sui adæquatissimam apud se in Filio suo, jussit tamen illam Voluntas DEI infinitas creaturas

ad

ad imaginem & similitudinem sui condere, iisque esse immortale conferre ; Fecit hoc Deus.

VI. DEUS maxima quæque attributa, & 108 perfectiones suas habebat apud se reconditas ; jussit Voluntas prodere illas gravissimus stupendis que operibus. Omnipotentiam, creando tanta, tam varia, tam pulchra, mira ex nihilo, propagando generationem, &c. Sapientiam, ista omnia ordinando. Bonitatem, tot virtutibus utilitatibusque ea implendo, & certis usibus deputando. Aeternitatem, æterna multa, incorruptibiliaque faciendo. Liberalitatem, omnia maximis perpetuisque beneficiis ornando, pleraque etiam sanctificando, salvando, beando. Misericordiam, ex miseris extremis ac præsentissimis ea liberando. Justitiam rigidissime illi satisfaciendo. Charitatem, tanta propter illam faciendo, patiando, instituendo.

VII. DEUS erat beatissimus atque felicissimus ineffabili beatitudine, quæ nec in cor hominis poterat ascendere, aut in ullius puræ creaturæ animum. Deum sua voluntas jussit Creaturas suæ illius beatitudinis capaces condere, ad istum eas finem ordinare media illum consequendi præscribere, auxilia semper parata uti volentibus præstare, non cogitantibus offerre, respicientibus obtrudere.

VIII. DEUS erat sibi sufficientissimus, 110. in gloriâ, in opibus, in vitâ, in naturâ, in esse, in virtutibus & perfectionibus, jussit eum tamen Voluntas mendicare à Creaturâ

suâ Gloriam, Opes, Cultum; quin & vitam, naturam, esse humanum; virtutes etiam, perfectionesque, paupertatis, castitatis, obedientiæ, patientiæ, humilitatis, mansuetudinis, modestiæ, abstinentiæ, abnegationis, mortificationis, Spei.

III. IX. DEUS habebat capacissimum in quo maneret Domicilium, scilicet, semetipsum; jussit eum tamen acceptare domos in mundo: jussit eum manere in omnibus rebus etiam vilissimis ac minimis, per essentiam, præsentiam, potentiam. Deinde in cœlis, deinde in cordibus rationalium creaturarum, per Fidem, per Gratiam, per corporalem Incarnationem ut in Maria, per Unionem hypostaticam in Christo, in Sacramento panis, in templis.

III. X. Habebat apud se DEUS multa decreta, & consilia secretissima, quæ tamen scitu & operatu erant tum dignissima, tum valde necessaria creaturæ: jussit illum hæc omnia creaturis evulgare, etiam tantò ante, non solùm per naturale lumen, per figuras, per prophetias, sed etiam per seipsum, non tantùm voce, sed opere & exemplo.

III. XI. DEUS habebat apud se thesauros pretiosissimos æquè ac delitiosissimos, scilicet Filium unigenitum, & Spiritum S. medullam bonitatis suæ; utrumque jussit dari hominibus, dare debuit, dedit.

III. XII. DEUS habuit magna apud creaturas debita, præsertim apud homines ut Amoris,

satisfactionis, justitiæ, adorationis, Sacrificii, Gratiarum actionis &c. Jussit voluntas hæc illum sibi pro hominibus. 1. præstare. 2. deinde etiam idipsum hominibus præstandi facultatem & potestatem dare, modumque docere. Factum est. Hinc DEUS sibi pro hominum peccatis ex summo rigore satisfecit, justitiam implevit, seipsum amore cultuque creato quantum creaturæ possibile fuit, amavit, coluit, adoravit. Sacrificium sibi Adoratorium, Gratiarum actorium, propitiatorium, impetratorium, ex seipso instituit, ejusque potestatem hominibus non solum offerendi, sed etiam conficiendi contulit. Misericordiam & gratiam hominibus, quin etiam jus ad exigendam gratiam ex jure justitiæ fidelitatisque in manus hominum in Sacramentis dedit.

Admirabor & obstupescam vehementissimè hanc Divinæ voluntatis in ipsum Deum imperiositatem & auctoritatem, Deique ad illam submissionem. Discam etiam, quod si DEUS in seipso tantum curat omni ex parte Voluntatis suæ nutus implere. Quanto magis zelabit, ut iidem à creaturis impleantur, & quam indigne feret, si non implebuntur. Gaudebo illam tantum in Deum posse, & tam sibi obsequentem Deum habere. Cupiam illam etiam mihi tantum dominari, & me illi tam plenè subjici. Agam immensas gratias, pro me, pro homini-

bus, pro omnibus creaturis, quod tantorum operum, tam nobis utilium Deo causa fuerit. Petam ab illâ, ut etiam mei dominatum acceptare velit, mihiq̄ue imperare. Submittam me illi & in æternum in omnibus secundum omnes circumstantias soli me illi servitutum proponam.

CONSIDERA III. *Quid & qualis sit Dei Voluntas quoad Christum Dominum?*

115. I. Christus Dominus DEUS & Homo Verbum æterni Patris, unigenitusque ejusdem Filius non aliam ob causam in mundum venit, naturamque humanam induit, quàm ob solius Divinæ Voluntatis placitum. Ubi enim decrevit SS. Trinitas, homines lapsos per Verbum erigere, & redimere, statim Verbum obtulit se ad exequendum hoc decretum, reque ipsa postea tempore designato, perfecit.

Ex quo perpendam, quantæ autoritatis sit Dei voluntas apud SS. Trinitatis Personas omnes. Quod enim Verbum reipsâ fecit, hoc fecisset Pater, hoc & Spiritus Sanctus si ita decretum in illô arcano Trinitatis concilio fuisset: imò non minus fecit Pater dando Filium, quàm Filius dando seipsum, sicut etiam non minus fecit Spiritus Sanctus descendendo ad Ecclesiam die Pentecostes.

II. Humanitas Christi Domini, seu Christi-
I16.
stus Dominus ut homo, quia ex Voluntate
Dei deputabatur ad maxima munera, ut ad ho-
minum cum Deo reconciliationem, eorum à
servitute peccati, & diaboli liberationem, ju-
stitiæ divinæ satisfactionem, promulgatio-
nem doctrinæ cælestis, & ædificationem Ec-
clesiæ, judicium vivorum & mortuorum:
ideò ad hæc obeunda, data sunt illi ab eâ-
dem Voluntate Dei, dona omnium maxima,
tanta quanta nulli creaturæ, tanta quanto-
rum creatura esse capax potuit. Dedit enim
illi donum hypostaticæ unionis, & associavit
illam naturam humanam naturæ divinæ, in
unâ Verbi personâ, fecitque Christum Dei
Filium naturalem, dedit illi personam, &
cum personâ dignitatem, sanctitatem, autho-
ritatem Dei, aliaque postmodum infinita,
quæ hanc unionem secuta sunt connaturaliter
bona omnis generis.

Ex quo colligam quàm bonum untileq;
sit, hujus divinæ voluntatis instrumentum
fieri, ut quæ tantis auxiliis instrumenta sua
instruat & ditet, quantis opus habent illa mu-
nera, ad quæ illa applicat. Cupiam ergo
magna pro Dei & cum Dei voluntate agere,
si volo magna bona & magna auxilia ab ipsa
obtinere.

III. Si autem vis habere, ô homo, vi-
I16.
vum exemplar tam efficacitatis Voluntatis di-
vinæ quàm etiam subjectionis ad illam debi-
tæ, quid hæc Voluntas in Christo egerit,
quid illi imperaverit, quomodo autem
Christus executus sit, diligenter attende.

Voluit ut persona illa dignissima Verbi incarnaretur, & naturæ humanæ corporaliter uniretur, adè, ut sicut erat vere persona DEI, ita etiam esset verè persona hominis: omniaque munera & officia personæ humanæ obiret & suppleret. Voluit ut incarnaretur ex muliere, non ut sibi conderet naturam, ut Adæ, aut Evæ; Sed quomodo reliqui infantes concipiuntur. Voluit ut ad id uteretur quidem suâ Omnipotentiâ (præsertim quod ex Virgine esset concipiendum illud Verbum) atque Sapientiâ, attamen etiam consensum illius Virginis voluit requiri, & expectari. Voluit Matrem ejus desponsatam esse viro, ut sic videretur non miraculose, nec ex Virgine natus. Voluit ut in formâ parvuli conciperetur, & novem mensibus in viscere materno lateret, illasque angustias & tenebras & vincula naturæ, quanquam plene ratione utens, imò & DEUM intuitive cernens tanto tempore pateretur. Voluit eum peregre hyeme, in itinere, in stabulo extra diversorium exclusum, incommodissime nasci, rudibus pannis involui, in præsepio reclinari, sicque cœlo & terræ, tanti mundi Conditorem, Angelis, Pastoribus, Regibus, egregiè scilicet paludatum & instructum infantulum, vagientem, lachrymulas oculis funditantem, reptantem membris tenellis, ubera fletu poscentem, auxilii indigum, & curæ, omniaque cæterorum pusionum simplicium more obeuntem ac patientem commonstrari, & ostentari.

ostentari. O vim stupendam Divinæ voluntatis? tantum causa est imperare, tantum expressit à DEO homine; fecitque DEUS. O DEI Sapientia, Verbum, Fili, sicine te decet? O majestas itane convenit? O creator repertorque hominum, hoccine decet? Decet, quia Voluntas jubet. Si enim hæc imperare, decet DEI voluntatem, si, inquam, decet DEUM velle, decet & facere. O quam vivum mihi Voluntatis divinæ exequendæ exemplar; si modo is sim, qui imitari velim. Et quidni volo, tanto DEI hominis pro me exemplo?

118.

IV. Et hæc quidem in infantem DEUM, hominem Christum vix natum, potuit DEI voluntas, quò se postea protenderit, etsi, quia sat notum, nil attinet dicere, quia tamen valde utile, multum attinet cogitare. Circumcidi, offerri, redimi, fugâ neci subtrahi inter idololatrias Ægyptios nutriri, abscondi, reportari in patriam, latere ad annum 12. hinc DEI templum adire, relinquere, & contristare dulcissimam Parentem: Doctores interrogare, audire in templo; Subdi deinde Matri & Josepho per omnia ad 30. annum usque, nec ullatenus? quis aut quantus esset? se foras prodere: pœnitentium peccatorumque ritu, Joannis baptismo ablui, turbis peccatorum & publicanorum immixtum: ire in deserta, jejunare quadragessimam, cum bestiis esse, cum quo An-

geli esse indigni, fame confici, tentari; quid? etiam tractari & portari à dæmone. Ita est, nec mirare, nec causam quære, dicet enim

Matt tibi: *Sine modo sic enim oportet nos implere*

3. *omnem justitiam*, scilicet, Dei voluntatem; decuit me sic expelli, à Spiritu Sancto in de-

Joan fertum, ut tentarer: *meus cibus est, ut faciam*

4. *Voluntatem Patris mei.* Ita non erubescit, sed fatetur etiam se hæc facere jubente & cogente Dei voluntate, quam sibi non facere, nefas sit, & piaculum.

119. V. Nec opus est recensere, quæ jam secuta sunt Prædicationis labores, vigiliæ, inediæ, æstus, frigora, pluvix, itinera, orationes, lachrymæ: conversatio cum omnis generis hominibus, magnis, infimis, peccatoribus: neque meretrices aut adulteræ abjectæ; etiam se gentibus impendit, tum prædicationes, Disputationes, curationes, miracula, insidiæ, fraudes, violentiæ, invidiæ, impeditiones, lapidationes, consilia de interficiendo: tandem & vis illata cum gladiis & fustibus & armis, cum ministris & militibus, & cohortibus. Emptus sanguis venundante discipulo, 30. non amplius, argenteis, & in his omnibus causæ non amplius, quam illud:

Joan 14. *Ut cognoscat mundus quia diligo Patrem, & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio, hæc patior.*

120. VI. Vide verò ultra duras tragædias. Faventem, tædentem, merentem, tristem illum consolationum Oceanum. Vide orantem JESUM ad eò anxie, prostratum in genua, in faciem. Vide nubem, obnuptumvé

Solem sanguineos rores guttatim stillantem; an potius vide Ocellum æterni Patris toto corpore cruentas lachrymas fundentem; Vide euntem hostibus obviam. Ah quid agis voluntas magna: jubes obviam ire, quid attinet? veniunt hostes, festinant, fat veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem quid urges? tantisper differre placeat miseriam Christi. Nihil minus. Imò *surgite, eamus*, ait Christus, ita urgebatur. Ecce appropinquavit proditor, quanto ille festinat amplius, tanto ego urgeor magis obviam. Ad Judæ osculum scilicet fuit festinandum, ô non illa paterna, non amica, non materna sunt; proditoria, hostilia. Judæ sunt. Pro quàm dura voluntatis hujus super Christum imperia! Sed dura in illum, nobis ut mollescerent ut mansuescerent. Et ita revera factum. Sed tamen nos increduli, stulti & tardi corde ad credendum, externam speciem horremus, suavitatem internam non gustamus. At esto sint etiamnum dura, quid tum? divina sunt: Voluntatis DEI sunt, non sufficit hoc, ut fieri à nobis debeant? levioranè diabolica?

Deinde Christus illa executus est propter nos non exequemur nos eadem Christi causa? Indigna voluntas DEI, quæ fiat? Indignus Christus qui exemplo sit? quàm vereor, ne indignus ego, & illam facere, & hunc sequi. Quidquid est. Christus illà omnia executus est. Bibit calicem, bibit avidè, avarè superante etiam siti, cum

cibus ad fundum etiam, dicens, & clamans, cœlos terramque testans, *Scio*: quasi diceret: meus hæctenus cibus fuit Voluntas Dei Patris; jam sum satur hoc cibo, at potum cibus poscit, non est quod bibam, *Sitio*: præstet etiam Voluntas eadem mihi potum, en *Sitio*: Si iterum ab exordio usque ab hunc ipsum crucis & mortis epilogum decurrendum est, placet ire, modo sitim hanc extinguam. O ardorem! ô amorem! ô sitim! Divinæ voluntatis, dignam Christo, dignam Dei filio. Mi JESU illam tuo dono facsentiam, fac patiar, fac illâ crucier. Sitiam siti tua voluntatem Dei.

121. VII. Quæ tandem sequuntur, horret animus: Vincula, cædem, pugnos, raptationem, verbera, vulnera, livores, sputa, iudicia, examina, alapas, falsos testes, blasphemias, accusationes, calumnias, ludibria, cum homicidis compositiones, infraque hos dejectiones, tribunalia, flagella, virgas, spinas arundinem, purpuram, genuflexiones, fellita pocula, crucem, clavos, lanceam, necem, sepulturam: Matris præsentiam & aspectum.

122. VIII. Sunt & illa præterea Divinæ voluntatis in Christum imperia, videlicet, Tringenta trium annorum spatio totum Redemptionis nostræ negotium peragere, quod uno fieri poterat momento: Ecclesiam fundare super homines. Eandem ubique gentium propagere, per rudes, vilesque ac paucos ruti-

stuculos : Doctrinam dare & spargere, omni
humanæ sapientiæ oppositam, omnium stu-
diis contrariam, communi depravatæ natu-
ræ repugnantem : augere Ecclesiam mortibus,
cladibus, detrimentis : non in doctis huma-
næ Sapientiæ persuasibilibusque verbis, sed
per stultitiam prædicationis salvos facere cre-
dentes : in adeò paucis, in adeò vilibus externa
Specie Sacramentis merita sua deponere, eorum
usum, & administrationem plus quam vulgarem
facere : Ecclesiam obscuritate fidei, dilatione
spei, invisibilitate gratiæ, incertitudine sa-
lutis sustentare, tyrannide principium vexa-
re, hæresibus purgare, cladibus probare,
funeribus augere, & sic usque ad consum-
mationem sæculi perseverare. Denique tan-
torum laborum, sudorum, dolorum, tanti
Sanguinis, paucorum tantum hominum (eo-
rum qui sine passionis fructu pereunt, com-
paratione) salutem, mercedem, & præmium
recipere.

Quis non obstupescat, voluntatem Dei
hæc imperantem, Christum hæc exequentem
intuens ? O sane magnum aliquid hæc Vo-
luntas est, quæ tantum potest, quæ tanti a-
pud Christum est, cui se tantum Homo De-
us submittit : Submittit autem ad exemplum
meum vel maxime, ut ex ipso discam, Vo-
luntatem DEI nosse, amare, æstimare,
exequi, inhæreret illi, vivere illi, illi evi-
scerari, illi pati, illi perire, illi immori,
O JESU Magister mi, fac me prout melius
nostis, mancipium, jumentum Sanctissimæ
hujus

hujus DEI voluntatis. Tibi verò ô Adoranda DEI voluntas gratulor talem servum, qualis erat Christus, sed in simul rogo, ut quæ tantum in Christum potuisti, & fecisti, possis & in me, facias & in me. Siquidem non minus ego, & sum, & esse teneor, & esse pro meâ pusillitate cupio subditus subiectus, mancipatus, divinissimæ, suavissimæque tuæ potestati, ac dominationi, quàm fuit Christus Quidni igitur me captivas voluntas sancta? nunquid aliud vis à me, quàm ut servus tuus fieri velim. En volo: facito. O quàm felix ero tibi serviens!

CONSIDERA IV. *Quid sit,
& qualis Voluntas DEI
quoad nos?*

I. DEI voluntas est nobis principium
124. essendi. Essentiam enim & naturam, quàm
habet quæque creatura, habet ex DEI voluntate Quod vel ex eo patet: Quia ideo
creaturæ non sunt, nec existunt in rerum
naturâ, quia à DEO conditæ non sunt,
non sunt autem conditæ, quia condi illas
voluntas non fuit. Voluntas ergo DEI
est omnium nostrum, hoc est omnium Creaturarum Mater, quæ nos in Idæis Sapientiæ,
artiumque divinarum regulis, ac in Omnipotentia Divinâ tanquam semine latentes, in
utero suo prima concepit, eduxit, existere,
aliquidque esse ex nihilo, fecit. Voluntas
quoque divina, est velut alveus quidam,
&

& meatus multiplex, Oceanum illum Essentia Divinae multipliciter pro cuiusque nostrum naturæ & essentia existentiæ derivans.

Hinc Colligam Voluntatem hanc DEI 125 esse mihi Matris loco habendam, pietateque Matri debitâ honorandam. Colligam etiam curandum mihi esse, ne unquam hunc essentia, influentia donorum divinorum meatum & alveum in me obstruam, aut incidam, sed curabo potius quantum ex me, quàm maximum huic meatui receptum apud me facere, ut quàm copiosissimè per illum ad me bona DEI deriventur: quin etiam studebo ipse huic meatui vias facilitare ad animam meam, novis ut quotidie cursibus & influxibus gratiarum cœlestium me locupletet.

II. DEI voluntas est Regina nostra, & 126. Domina. Gubernat enim nos quos creavit, providet iis quos produxit, conservat eos, quos fecit. Obiit ergo partes nutricum, parentum, magistratum, magistrorum, pædagogorum. Hinc tota series providentia eius circa nos naturalis & supernaturalis, adeo lactea delicata, mirabilis, efficax, &c. sollicita, ut sic curet, unum quemlibet, solum ac si curet, de aliis nihil cogitet: passer sine nutu eius non cadit in terram; capillos numeravit nostros, vestigia nostra considerat: fœnum agri tamè eleganter vestit. Uno verbo tantum cura uni muscæ impendit, & indu-

dustriæ suæ dat, quantum totus mundus cum totâ suâ sapientiâ dare illi non posset. Unus homo, si Divinæ circa se Voluntatis providentiam consideraret, vita illi sua non sufficeret: sed oculi nobis non sunt ad ista qui ad vana alia oculatissimi summus. Hoc unum punctum satis esse mihi deberet ad amandam DEI voluntatem, omnique curâ semper exequendam.

127. III. DEI voluntas centrum est, ad quod omnia, & à quo omnia percurrunt. Velit nolit homo Voluntati DEI subest, & eam facit: est enim illa adeò potens & efficax, ut vel in hoc ipso quòd eam homo non faciat, faciat illam; siquidem non est sine DEI voluntate, quòd quis non faciat DEI voluntatem: non enim homo posset illam non facere, si illa nol & se non fieri. Vult ergo non fieri, quod vult fieri? ita omnino, quod enim vult fieri per beneplacitum, vult idem non fieri per permissionem: hoc est, vult fieri; permittit autem, quia vult permittere, suamque libertatem creaturæ conservare. Generosa nimirum est DEI voluntas serviri sibi & servari se vult à Volentibus, neminem cogit. Si vis, servi mihi, ego volo, ut servias, tibi liberum esse volo, ut servias, liber es, fac quod placet. Servis mihi? facis quod volo. Non vis servire? permitto. Sed tamen & sic facis quod volo; facis nimirum id, quod ego permittere volo, at illo discrimine, quod serviens mihi, voluntatis, quam facis

facis, habeas præmium; non serviens mihi, Voluntas quam permittentem facis, habes pœnam. Sic ergo homo peccans currit à DEO placato, ad Deum iratum: dum non vult facere voluntatem coronaturam, facit puni- turam. Et sic ad DEI voluntatem omnia redeunt, omnia currunt, ut ad centrum, sive rectâ lineâ, sive obliquâ tendant, ad centrum tendunt. Hinc colligam consultius esse voluntatem DEI facere coronaturam, quàm ponituram.

IV. DEI voluntas est nobis regula ope-^{128.}randi, & lex vivendi. Voluit nos sibi at- tendere, se nosse, secundum se in omnibus corpusvè animavè attinentibus regi. Un- de omnium omninò nostrarum operationum præscripsit nobis formam: præscripsit autem, vel per seipsam immediate, vel per naturam im- pressam (qualis est in bestiis præscriptio) vel per rationis lumen vel per potestates, vel per con- suetudinem præscripsit quomodo cum DEO, cum superiore, cum pare inferiore viveremus; quid, quo ordine deberemus DEO, nobis, aliis, & ne multa loquar non est actio, non est officii hominis ulla pars, cui legem non dederit DEUS, juxta quam fiat. Facit nobiscum, ut pædagogus, rudem ad huc for- mans puerum, cui omnium agendorum, non agendorum normam dat. Qui se cum pa- rentibus & majoribus, qui cum paribus, inferioribus, qui domi, qui foris gerat, pe- dem sine se domo efferre, à præceptis disce- dere non sinit; si discedat, corrigit, format

aspectum, labia, manuum, digitorum etiam motus, ita agit nobiscum Dei voluntas, si non discolori sumus, ac protervi. Statuam hujus magistri præcepta nosse, iisque regi, curabo discolor non esse puer: si quid in me tale deprehendam, reprehendam, & puniam, & corrigam.

129. V. DEI voluntas aliter nobiscum, aliter cum irrationalibus agit. Cum illis agit, ut cum mancipiis, nobiscum, ut cum ingenuis, alias creaturas juxta suam regulam dirigit, ipsis regulam non attendentibus, unde aguntur, patiuntur, juxta regulam quam agunt; sunt ut instrumenta artificum mallei, linæ, penicilli, quibus artifex utitur in opere, sed ipsa usum sui esse nasciunt. Ortur Sol, lucet, occidit: quare? non scit. rotatur assiduo cælum, quorsum? non scit. indificat avis, quorsum? non scit. aguntur in finem, sed quem, ipsæ hæ res nesciunt; in illum quem intendit DEUS. Alia hominum ratio: Sumus in manu voluntatis Divinæ, ut discipulus apud Magistrum, cujus manum hic tenet, & ducat in opere, sed simul artem docet, & jubet spectare: non solum agit Magister, sed cum discipulo agit: docetque, ut sciat quid & quomodo agat. Itaque voluntas DEI hominem existere vult, sed simul vult ab eo sciri, cur existat; vult illum vivere, sed vult scire quare, & quomodo vivat; vult agere, sed vult scire quare & quomodo agat: hinc illi regulam ostendit existendi, vivendi, agendi, loquendi

quendi, cogitandi, orandi, laborandi, omnia operandi, non operandique, juxta quam omnia perficiat. Quæ hæc regula? modo dixi. Voluntas ipsa, quomodo ostendit illam? Inspirando, in scripturis revelando, per rationem dictando &c. Sicut ergo discipulus non errat, Magistri ductum, & artis præscripta servando, sic homo DEI voluntatem in omnibus attendendo. Age ut tē DEUS agere vult, omnia Sancta sunt. Et hæc esse unica cura hominum deberet; sed pro dolor! non est. Vivimus & agimus vel casu, vel ex nostro, vel ex hominum arbitrio, non è DEI.

Ex his discam, quæ sit hominum felicitas habere hunc Doctorem! quæ felicitas eundem sequi. 130.

2. Discam, quæ debetur gratitudo Divinæ voluntati, quæ me in omnibus etiam vilissimis actibus meis dirigit per seipsam.

3. Discam, Amorem honesti, & ordinis, & regularum. Voluntas DEI tam ordinem amat, ut se totam occupet in ordine inducendo, perturbatione verò ordinis excludendâ, Nullam actionem reliquit sine regulâ.

Hinc 4. discam, omnem regulam quamcunque non metiri ex objecto de quo est, sed ex authore, à quo est. Regula illa, quam despicio, DEI voluntas est, & hoc audeo? 131.

5. Discam, summam esse felicitatem regi voluntate DEI, & ipso DEO: summam miseriam esse, recedere à voluntate DEI, quia est recedere à DEO; summam esse stultitiam eâ uti nolle, quia hoc est DEO uti nolle. Atque id tam in parvis, quàm in magnis rebus, quia eadem est in omnibus DEI voluntas, esto non eadem quæ vult; non est autem injuria objecto & rei volitæ, sed ipsi volenti, & voluntati; quod diligenter notandum est parvarum legum contemptoribus, in Religione, in Republicâ, in Conscientiâ,

CONSIDERA V. *Quid exi-
gat à nobis Voluntas
DEI?*

132. *Primo.* Exigit à nobis voluntas DEI cognitionem, ut scilicet eam perfecte sciamus, quantum ad officium, statum, ætatem. Occupationes nostras attinet. Hoc enim sublato, frustra sunt reliqua. Hinc fons perditionis humanæ, Ignoratio voluntatis Divinæ: ad eam tolendam ipse Deus homo factus est, & Magister voluntatis suæ esse voluit, docuitque quid credi Deus, quid fieri vellet à nobis; docuit non verbo tantum, sed etiam exemplo. Ex hoc concludam crebro regulas officii mei, status, occupationum mearum relegere, expendereque me debere, aliosque ad id inducere.

Secundo.

Secundo. Exigit voluntas DEI à nobis Amorem & Æstimationem sui super omnia quæcunque, cujus exemplar habemus in Deo & Christo. Causæ amoris hujus patent ex prædictis fatis. 1. Dignitas hujus voluntatis. 2. Exempla DEI, JESU Christi, Sanctorum, beatorum in cælo, rerum inanimatarum. 3. Utilitates sive effectus hujus voluntatis, quos in DEO, in Christo, quos nobis & in nobis facit; ut quod illa principium essendi nobis est Mater, Regina, Regula, centrum, omnium perfectionum compendium. Necessitas: volentes enim nolentes illi obsequimur, ut supra dixi. Conf. 4. n. 3.

Tertiò. Exigit à nobis voluntas DEI ^{133.} exercitium & usum sui. Ad hoc enim est: ad hoc se prodit: non enim gratis vult, sed ideò, ut sit quod vult. Ad hoc se manifestat & plane obtrudit infinitis viis & modis, ut exerceatur. Ad hoc minatur ingentes misérias neglectoribus sui, ut scilicet non negligatur. Nihil punit Deus, nisi suæ voluntatis contemptum & quantum punit? tolle hunc, infernus non erit. Ad hoc præmia promittit, sibi obsequentibus, ut sibi serviatur. Nihil coronat, nisi sui executionem; quibus præmiis? tantis, quantis ipsa vult, tantis autem vult quantis potest; ipsius enim velle est posse. Et quis Tibi non serviet voluntas sancta! Voluntas magna! O me millies contingat mori priùs, quam Tibi in puncto & apice non conformari!

Reliquas Considerationes, nihil attinet
me repetere, ne actum agam, dictumque
dicam. De Substantia & Actibus hujus
Exercitii, vide supra Cap. 13. De Excel-
lencia, Perfectione, Effectis sup. Cap. 8.
De modis facile reddendi hoc Exercitium,
& de affectibus, quibus peragi possit.
sup. Cap. 13. ante finem &
Cap. 14.

Provinc. Polon. Soc. Jesu

F I N I S

